

01004, м. Київ
вул. Антоновича, 7а
тел./факс: (044) 230-72-75,
E-mail: npu.in.ua@ukr.net
р/р № 26003010085291 в АТ «Укресімбанк»
МФО: 322313, Код ЄДРПОУ 38684025

01004 Kiev, Ukraine,
Antonovich str., 7a
tel./ fax: +38 (044) 230-72-75,
E-mail: npu.in.ua@ukr.net
Acc. № 26003010085291 Ukreximbank
MFO 322313, Code 38684025

№ 63/6 « 05 » листопада 2017р.

ЗВЕРНЕННЯ НОТАРІАЛЬНОЇ ПАЛАТИ УКРАЇНИ ДО МІСЦЕВИХ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ТА ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

*щодо розміщення інформаційних вивісок,
що ідентифікують робоче місце (контори)
приватного нотаріуса*

Останнім часом актуальності набирає питання, пов'язане із зовнішнім інформуванням нотаріусами про місцезнаходження робочого місця нотаріуса (нотаріальних контор).

Зокрема, непоодинокими є випадки звернення представників органів місцевої влади до нотаріусів з вимогами щодо демонтажу вивісок (конструкцій), розміщених на фасадах будинках, які містять зазначену вище інформацію. Такі вимоги відповідних органів обґрунтовуються на їх думку неправомірним, розміщенням нотаріусами реклами.

З цього приводу Нотаріальна палата України вважає за необхідне зазначити таке:

1. Відповідно до статті 1 Закону «Про рекламу» рекламою є інформація про особу чи товар, розповсюджена в будь-якій формі та в будь-який спосіб і призначена сформувати або підтримати обізнаність споживачів реклами та їх інтерес щодо таких особи чи товару.

Згідно частини 6 статті 9 Закону «Про рекламу» (Закон від 03.07.1996 № 270/96-ВР) та абзацу 7 пункту 2 Типових правил розміщення зовнішньої

реклами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України № 2067 від 29.12.2003 (із змінами та доповненнями) (далі - Постанова № 2067)), вивіска чи табличка з інформацією про зареєстроване найменування особи, знаки для товарів і послуг, що належать цій особі, вид її діяльності (якщо це не впливає із зареєстрованого найменування особи), час роботи, що розміщена на внутрішній поверхні власного чи наданого у користування особі приміщення, на зовнішній поверхні будинку чи споруди не вище першого поверху або на поверсі, де знаходиться власне чи надане у користування особі приміщення, біля входу в таке приміщення, **не вважається рекламою.**

Отже, законодавець застосовує лише два критерії розмежування вивісок та зовнішньої реклами:

- 1) зміст інформації;
- 2) місце розташування інформації.

Вивіска чи табличка *не вважається рекламою* за умови, якщо на них розміщена така інформація:

- про зареєстроване найменування особи;
- про знаки для товарів і послуг, що належать цій особі;
- про вид її діяльності (якщо це не впливає із зареєстрованого найменування особи);
- про час роботи.

А для того, щоб вивіска та табличка *не визнавалися зовнішньою рекламою*, вони повинні бути розташовані тільки:

- на внутрішній поверхні власного чи наданого у користування особі приміщення;
- на зовнішній поверхні будинку чи споруди не вище першого поверху;
- на поверсі, де знаходиться власне чи надане у користування особі приміщення;
- біля входу в таке приміщення.

Варто також зазначити, що Закон «Про рекламу» не містить жодних обмежень щодо кількості вивісок, які особа може розмістити у відповідних місцях.

Крім того, виходячи з норми статті 2 Закону «Про рекламу», дія вказаного закону не поширюється на оголошення фізичних осіб, які не пов'язані з підприємницькою діяльністю.

Таким чином, положення цього закону *не можуть застосовуватися до нотаріусів, оскільки останні не можуть займатись підприємницькою діяльністю в силу частини 3 статті 3 Закону «Про нотаріат».*

2. Відповідно до статті 3 Закону «Про нотаріат», нотаріус - це *уповноважена державою фізична особа, яка здійснює нотаріальну діяльність у*

державній нотаріальній конторі, державному нотаріальному архіві або незалежну професійну нотаріальну діяльність.

При цьому, згідно статті 25 спеціального Закону «Про нотаріат» приватний нотаріус може здійснювати нотаріальну діяльність лише за наявності акта про сертифікацію робочого місця (контори) приватного нотаріуса, *однією з умов отримання якого є наявність вивіски.*

Відповідно до пункту 8 Положення про вимоги до робочого місця (контори) приватного нотаріуса та здійснення контролю за організацією нотаріальної діяльності, затвердженого Наказом Міністерства юстиції України від 23.03.2011 № 888/5 (далі – Положення) для проходження сертифікації робочого місця (контори) нотаріуса, біля входу у приміщення повинна знаходитись інформаційна вивіска, що ідентифікує робоче місце (контору) приватного нотаріуса.

Тобто, приватний нотаріус зобов'язаний надати громадянам достовірну і доступну інформацію про найменування, належність та графік роботи.

Цей обов'язок виконується шляхом розміщення вивісок.

Відповідно до пункту 9 Положення до початку діяльності нотаріуса Головне територіальне управління юстиції в областях проводить перевірку відповідності робочого місця нотаріуса до вимог закону та складає акт про сертифікацію робочого місця приватного нотаріуса, *в якому обов'язковим пунктом зазначається наявність інформаційної вивіски та графіка роботи і прийому громадян.*

Таким чином, відповідність чи не відповідність робочого місця нотаріуса вимогам законодавства, у тому числі і вивісок, розміщених на приміщеннях нотаріусів може визначати Головне територіальне управління юстиції Міністерства юстиції України.

Більше того, якщо нотаріус пройшов відповідну сертифікацію та був допущений до роботи у встановленому законом порядку, то у нього відсутні будь-які порушення вищевказаних вимог Положення.

3. Окремо варто наголосити, що відповідно до пункту 2 розділу 9 Правил професійної етики нотаріусів України, затверджених наказом Міністерства юстиції України 04.10.2013 № 2104/52 нотаріус у своїх відносинах з колегами і нотаріальним співтовариством не має права, зокрема займатися індивідуальною рекламою, у тому числі через засоби масової інформації, рекламувати себе і свою діяльність шляхом посилань на джерела, що не мають прямого відношення до нотаріальної діяльності.

При цьому, вказана норма прямо зазначає, що не є рекламою вказівки на місцезнаходження і графік роботи нотаріальної контори.

Виходячи з цього, зміст вивісок (конструкцій) на яких вміщена виключно інформація про місцезнаходження нотаріуса і графік його роботи (роботи нотаріальної контори) повністю відповідає положенням Закону «Про нотаріат», Правилам професійної етики нотаріусів України та не належить до реклами згідно чинним законодавством.

4. Типові правила розміщення зовнішньої реклами (далі - Правила), затверджені Постановою № 2067 не вимагають отримання дозволу на розміщення вивісок з дотриманням вимог, визначених пунктом 48 цих Правил.

Більше того, забороняється вимагати від осіб, які розмістили відповідну інформацію будь-які документи для розміщення вивісок чи табличок, які не передбачені законодавством.

Так, відповідно до пункту 48 Правил вивіски чи таблички:

- повинні розміщуватися без втручання у несучі конструкції, легко демонтуватися, щоб не створювати перешкод під час робіт, пов'язаних з експлуатацією та ремонтом будівель і споруд, на яких вони розміщуються;
- не повинні відтворювати зображення дорожніх знаків;
- не повинні розміщуватися на будинках або спорудах - об'єктах незавершеного будівництва;
- площа поверхні не повинна перевищувати 3 кв. метрів.

В свою чергу, відповідно до пункту 49 Правил демонтаж вивісок чи табличок, розміщених з порушенням вимог цих Правил, здійснюється у разі:

- припинення юридичної особи або припинення діяльності фізичної особи - підприємця;
- невідповідності розміщення вивіски чи таблички вимогам щодо її розміщення, наданим у визначенні, та архітектурним вимогам, державним нормам, стандартам і правилам, санітарним нормам;
- порушення благоустрою території.

Відповідні позиції та висновки відслідковуються і в судовій практиці. Зокрема, у *Постанові Окружного адміністративного суду міста Києва від 20 лютого 2013 № 2а-16862/12/2670* суд, провівши системний аналіз вищезазначених норм права, приходять до висновку, що «...у випадку коли на фасаді будинку (приміщення), яке займає суб'єкт господарювання, або біля входу у таке приміщення розміщено вивіску з інформацією про виробника товару та/або товар у місцях реалізації даного товару, яка не містить закликів до придбання товару чи надання послуги або іншої інформації, що призначена сформулювати або підтримати обізнаність споживачів реклами та їх інтерес щодо таких особи чи товару, **така інформація не є рекламою і її розміщення не потребує одержання дозволу на розміщення об'єкта зовнішньої реклами**».

Аналогічна позиція неодноразово висловлювалася в *листах Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва* (Лист № 9522 від 28.12.2006 р., Лист № 4089 від 07.06.2007 р., Лист № 4186 від 31.05.2005 р.).

Таким чином, будь-які вимоги про демонтаж вивісок, які розміщені відповідно до вимог чинного законодавства є *перешкоджанням у здійсненні нотаріусами професійної діяльності і прямим порушенням законодавства України*, у тому числі статті 8-1 Закону України «Про нотаріат», відповідно до г

якої держава гарантує і забезпечує рівні умови доступу громадянам до зайняття нотаріальною діяльністю та рівні можливості нотаріусам в організації та здійсненні ними нотаріальної діяльності.

Нотаріальна палата України, як єдиний орган професійного самоврядування у сфері нотаріату, враховуючи викладене, наголошує, що місцеві органи влади і місцевого самоврядування не повинні обмежувати чи ускладнювати виконання нотаріусами своїх обов'язків, визначених законодавством.

У зв'язку з цим, звертаємось до представників місцевих органів влади і місцевого самоврядування з проханням не видавати необґрунтовані вимоги щодо демонтажу інформаційних вивісок (конструкцій), які розміщені відповідно до вимог чинного законодавства і містять передбачену законом інформацію про місцезнаходження робочого місця нотаріусів, графік їх роботи тощо.

Президент

A handwritten signature in blue ink, consisting of several large, overlapping loops and strokes, positioned between the text 'Президент' and 'Володимир Марченко'.

Володимир Марченко